

Peržiūrėta: 2016-10-25

Versija Nr. 2

Peržiūros Nr. 8

Sukūrimo data: 2010-12-15

1. MEDŽIAGOS/MIŠINIO IR BENDROVĖS/ĮMONĖS IDENTIFIKAVIMAS

1.1. Produkto identifikatorius

Mišinio prekinis pavadinimas – *Azoto trąšos su siera*

Mišinio sudėtis: *amonio nitratas, gipso anhidritas.*

Pavojingo komponento identifikavimas:

Suderintos klasifikacijos cheminės medžiagos pavadinimas: amonio nitratas;

CAS Nr. - 6484-52-2

Identifikacijos numeris - netaikoma

REACH registracijos numeris: 01-2119490981-27-xxxx.

1.2. Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai

1.2.1. Nustatyti naudojimo būdai: Naudojama kaip trąša.

1.2.2. Nerekomenduojami naudojimo būdai: *Nėra*

1.3. Išsami informacija apie saugos duomenų lapo tiekėją:

Gamintojas/tiekėjas: AB Achema

Adresas: Jonalaukio k., Ruklos sen., LT55550

Šalis: Lietuva

Tel. Nr.: + 370 349 56949

Gamintojo/tiekėjo tinklalapis: www.achema.lt.

Už saugos duomenų lapą atsakingas asmuo: Ž. Utka, z.utka@achema.com

1.4 Pagalbos telefono numeris

Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras visą parą tel. Nr.: +370 (5) 2362052

Bendras pagalbos telefonas: 112.

2. GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

2.1.1 Klasifikavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: *azoto trąšos su siera neatitinka klasifikavimo kriterijų. Azoto trąšos su siera yra neklasifikuojamos kaip dirginančios akis 2 kat. remiantis Europos trąšų gamintojų asociacijos „Fertilizers Europe“ atliktais papildomais tyrimais ir 2011-07-14 paruošta ataskaita „Amonio nitrato turinčių trąšų įvertinimas siekiant nustatyti, ar jos turi būti klasifikuojamos kaip dirginančios akis“.*

2.1.2 Papildoma informacija:

Pilnas atsargumo frazių tekstas pateiktas 16 skirsnyje.

2.2 Ženklavimo elementai

Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Atsargumo frazės:

P210 "Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos".

P220 "Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/ reduktorių/ rūgščių/ šarmų/ sieros/ chloratų/ chloridų /nitratų /permanganatų /metalu pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių/degių medžiagų".

P370+P378 "Gaisro atveju: gesinimui naudoti vandenį".

P264 "Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas".

P280 "Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/ naudoti akių (veido) apsaugos priemones".

P305+P351+P338 "PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis".

2.3. Kiti pavojai : Azoto trąšos su siera yra neorganinių medžiagų mišinys, todėl pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 Priedą Nr. XIII joms PBT ar vPvB kriterijų vertinimas neatliekamas.

3. SUDĖTIS ARBA INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS

3.2. Medžiagos. Pagal REACH reglamentą šis produktas yra traktuojamas kaip mišinys.

Pavojingos sudedamosios dalys.

CAS Nr.	EC Nr.	REACH registracijos Nr.	m. d. %	Pavadinimas	Klasifikacija pagal Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 reikalavimus
6484-52-2	229-347-8	01-2119490981-27-XXXX	ne daugiau kaip 80	Amonio nitratas	Oksiduojančios kietosios medžiagos 3 kat, H272, dirginanti akis 2 kat., H319. Konkrečios ribinės koncentracijos: Dirginanti akis 2 kat.: > 80,0 % ≤ 100,0 %

4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS

4.1. Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Medžiaga į organizmą gali patekti per:

Įkvėpus: palikti dulkėtą patalpą. Pasijutus blogai, kreiptis į gydytoją.

Patekus ant odos: nusivilkti užterštus drabužius, odą gausiai plauti vandeniu ir muilu.

Patekus į akis: gausiai skalauti švariu vandeniu ne trumpiau kaip 10 minučių, nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Prarijus: neskatinėti vėmimo. Duoti gerti vandens ar pieno. Prarijus didesnę kiekį kreiptis į gydytoją.

Priemonės kurių gali imtis tik gydytojas: Azoto trąšų su siera degimo procese susidarę toksiški azoto oksidų ir amoniako dūmai gali dirginti ir ardyti kvėpavimo sistemą. Šie pašaliniai reiškiniai matomi pavėluotai.

Duoti kvėpuoti deguonies, jeigu oda apie burną mėlynuoja.

4.2. Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas):

Nežinomi.

4.3. Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą; Azoto trąšoms su siera degant išsiskiria nuodingų azoto oksidų ir amoniako garų mišinys, kuris gali dirginti ir pažeisti kvėpavimo takus. Šie neigiami simptomai gali pasireikšti ne tik poveikio metu bet ir praėjus tam tikram laikui po poveikio. Jeigu nukentėjusiojo oda aplink burną nusidažo mėlynai, būtina jam duoti kvėpuoti deguonies.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

5.1. Gesinimo priemonės

Tinkamos gesinimo priemonės: Jeigu trąšos tiesiogiai nedalyvauja degime, tai gaisro gesinimui reikia naudoti geriausias tuo metu turimas priemonės. Jeigu trąšos tiesiogiai dalyvauja degime, naudoti didelį kiekį vandens.

Netinkamos gesinimo priemonės: Cheminiai gesintuvai, putos. Nenaudoti vandens garų ar smėlio.

5.2. Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai

Gaisro metu yra potenciali sprogimo galimybė, ypač, jeigu trąšos yra užterštos netinkamomis, (nesuderinamomis) cheminėmis medžiagomis (pvz. tepalais, žiūrėti 10 skyrių)

Pavojingos medžiagos, išsiskiriančios iš cheminės medžiagos, preparato, produktai, dujos: azoto oksidai, amoniakas.

5.3. Patarimai gaisrininkams

Atidaryti langus ir duris, neįkvėpti dūmų, stovėti priešvėjinėje pusėje gaisro atžvilgiu, užtikrinti, kad trąšos nebus užterštos tepalais arba degiomis medžiagomis.

Asmeninės apsaugos priemonės: Speciali apsaugos įranga skirta gaisrininkams, reikia naudoti deguonies izoliuojančias dujokaukes.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

6.1 Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros.

Neteikiantiems pagalbos darbuotojams: naudoti asmenines apsaugos priemones, nurodytas 8 punkte. Nevaikščioti per išpiltas trąšas, nesukelti trąšų dulkelio.

Pagalbos teikėjams: naudoti asmenines apsaugos priemones, nurodytas 8 punkte. Nevaikščioti per išpiltas trąšas, nesukelti trąšų dulkelio.

6.2. Ekologinės atsargumo priemonės

Saugoti nuo pasklidimo.

6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės

Išbyrėjusios trąšos turi būti surinktos, vieta, kurioje jos išbyrėjo, sutvarkyta, atviras konteineris su trąšomis perduotas atliekų sutvarkymui. Neleisti trąšoms susimaišyti su pjuvenomis ir tepalais. Užterštas trąšas saugoti nuo kaitinimo šaltinių. Praskiesti surinktas smulkias trąšų daleles, jas sumaišant su inertiškais medžiagomis (klintimis, dolomitu, mineraliniais fosfatais, gipsu, smėliu, arba ištirpinti vandenyje.

6.4. Nuoroda į kitus skirsnius

Skyriuje Nr. 8 nurodytos asmens apsaugos priemonės, o skyriuje Nr. 13 nurodyti atliekų tvarkymo metodai.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1. Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Neleisti susidaryti dideliame dulkių kiekiui, užkirsti kelią trąšų užteršimui degiomis (pvz. tepalais) ar tarpusavyje nesuderinamomis medžiagomis, užtikrinti trąšų apsaugą nuo atmosferos ir apsaugoti jas nuo drėgmės, dirbant ilgą laiką su trąšomis naudoti tinkamas asmenines apsaugos priemones, pvz. pirštines.

Reikalavimai sandėliavimui: laikyti atskirai nuo kaitinimo šaltinių ar liepsnos, saugoti nuo degių ir 10 punkte paminėtų medžiagų, ūkiuose, naudojančiuose šias trąšas turi būti užtikrinta, kad jos nebus sandėliuojamos kartu su šienais, šiaudais, javais, dyzeliniu kuru, tepalais ir t.t. Saugojimo aikštei keliami saugumo reikalavimai: draudžiama rūkyti bei atviri kaitinimo ir šviesos šaltiniai. Apriboti supylimo krūvas (atsižvelgiant į vietinius reikalavimus) ir išlaikyti mažiausiai 1 m atstumą tarp trąšų krūvų. Bet koks sandėliavimui naudojamas pastatas turi būti gerai vėdinamas. Trąšos negali būti sandėliuojamos po atviru dangumi, kad, dėl tiesioginių saulės spindulių poveikio sukeliama terminiu ciklu trąšose bei atmosferos drėgmės, nepablogėtų jų fizikinės savybės.

Fasuotas ir nefasuotas produktas gali būti saugomas uždaruose, dengtuose, sausuose, vėdinamuose ir šviesiuose sandėliuose. Galimas fasuoto produkto saugojimas lauke ne šiltuoju metų periodu (nuo rugsėjo 15 d. iki gegužės 15 d.), jeigu produktas apsaugotas nuo atmosferos kritulių, drėgmės (lietaus, sniego, kad maišas nestovėtų vandenyje ir vanduo nesikaupytų ant maišo) ir tiesioginių saulės spindulių. Lauke nefasuotas produktas negali būti saugojamas. Šiltuoju metų periodu (nuo gegužės mėn. 15 d. iki rugsėjo mėn. 15 d.) trąšos negali būti sandėliuojamos lauke. Šiltuoju metų periodu produktas taip pat negali būti saugomas po tentais, kad nesudarytų "šiltnamio efekto". Produktas negali būti laikomas aukštesnėje kaip 30 °C temperatūroje. Saugojimo aikštelėje draudžiama rūkyti. Produktas turi būti laikomas atskirai nuo kaitinimo šaltinių ar liepsnos, saugomas nuo degių medžiagų, reduktorių, rūgščių, šarmų, sieros, chloratų, chloridų, chromatų, nitritų, permanganatų, metalų miltelių (ypač cinko), medžiagų, savo sudėtyje turinčių vario, nikelio, kobalto, cinko ar jų lydiniių. Didmaisiai laikomi vertikaliaje padėtyje, sukrauti ant padėklų, neturinčių išlindusių vinių, aštrių medienos atplaišų, kurie galėtų pažeisti didmaišį. Produktas, sufasuotas į didmaišus po 500 kg ir sandėliuojamas rietuvėse, negali būti kraunamas vienas ant kito daugiau kaip 4 eilėmis. Naudojant didesnius maišus vienas ant kito kraunamų eilių skaičius turi būti ne didesnis kaip 3. Transportuojant produktą, sufasuotą į didmaišus po 500 kg, laivais, galima trumpai (iki 8 parų) jį sandėliuoti kraunant maišus vieną ant kito 6 eilėmis. Taip transportuojant galimas produkto sukibimas į lengvai subyrančius gabalus. Ūkiuose, naudojančiuose šias trąšas, turi būti užtikrinta, kad jos nebus sandėliuojamos kartu su šienais, šiaudais, javais, dyzeliniu kuru, tepalais. Vengti saugojimo karštose patalpose ar saulės atokaitoje, pakuotės pažeidimo, drėgmės patekimo, užteršimo nesuderinamomis (trąšomis, turinčiomis elementinės sieros, karbamidu, NPK bei NP ir NK karbamido pagrindu) medžiagomis, tepalais, degiomis medžiagomis. Nefasuoto produkto krūvų arba fasuoto produkto rietuvių aukštis turi būti toks, kad nuo jų iki pakraigės, sijų ir lempų laikiklių liktų mažiausiai 1 m. Krūvų dydis priklauso nuo sandėlio išplanavimo, bet jos turi būti sukrautos taip, kad aplink kiekvieną jų būtų mažiausiai 1 m transporto priemonei privažiuoti, jei avarijos atveju reikėtų organizuoti iškrovimą. Tarp nefasuoto produkto krūvų turi būti pakankamas atstumas, užtikrinantis, kad produktas nebus užterštas kitomis medžiagomis. Trąšos nėra savaimė užsidegančios, bet gali palaikyti degimą, taip pat ir be oro. Kaitinant lydymosi arba aukštesnėje temperatūroje produktas gali skilti išsiskiriant toksiškiems azoto oksidams ir amoniako dūmams. Kaitinimas neatsižvelgiant į apribojimus (virš 170 °C) gali sukelti sprogamą. Garantinis saugojimo laikas – 10 mėn. nuo pagaminimo datos.

7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus.

Nesuderinamos medžiagos: degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, siera, chloratai, chloridai, chromatai, nitritai, permanganatai, metalų milteliai ir medžiagos savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

Reikalavimai cheminės medžiagos, preparato pakuotei: azoto trąšos su siera fasuojamos į polietileninius

maišelius, polipropileningus maišus, didmaišius, plieninę, aliuminę ar į kitą tarą, užtikrinančią saugų produkto gabenimą ir laikymą. Nefasuotos trąšos gali būti kraunamos į gabenamąją ar pirkėjo tarą, užtikrinančią saugų produkto gabenimą ir laikymą. Tara kuri turi cinko arba vario negali būti naudojama.

8. POVEIKIO PREVENCIJA/ASMENS APSAUGA

8.1. Kontrolės parametrai

Ilgalaikio poveikio ribinis dydis: Nespecifikuojamas, tačiau rekomenduojama ne daugiau 10 mg/m³ (pagal amonio nitratą).

8.2. Poveikio kontrolė

8.2.1. Techninės priemonės: tiekiamoji – ištraukiamoji ventiliacija. Neleisti susikaupti neleistinoms dulkių koncentracijoms.

8.2.2. Asmeninės apsaugos priemonės.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės: jei didelė dulkių koncentracija, dirbti su respiratoriumi.

Akių apsauginės priemonės: apsauginiai akiniai.

Rankų ir odos apsauginės priemonės: pirštinės.

Kitos odos apsauginės priemonės: darbo drabužiai, darbo avalynė.

Asmens higienos priemonės: Kada dirbama su produktu – nevalgyti, negerti, nerūkyti, po darbo plauti rankas, baigus darbą nusiprausti duše ar prausykloje.

8.2.3. Poveikio aplinkai kontrolė: Azoto trąšų su siera nuoplovos Lietuvoje turi būti tvarkomos laikantis Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo, kitose šalyse – laikantis nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

9. FIZINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1. Informacija apie pagrindines fizines ir chemines savybes

Išvaizda:

Pilkos, baltos, gelsvos spalvos granulės, kurių dydis 2-5 mm ir tokių granuliu mišinyje yra ne mažiau kaip 95%

Kvapaspas: Bekvapasp;

pH: vandeninio tirpalo (100g/l) > 4,5

Lydimosi/užšalimo temperatūra: 160-170 °C priklausomai nuo produkto drėgmės. Skylimo temperatūra >210 °C.

Pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas: Produktas suskyla prieš užvirdamas, skylimo temperatūra >210 °C. Kadangi produktas suskyla prieš užvirdamas, remiantis REACH reglamento VII priedo antru stulpeliu šio produkto virimo temperatūra nspecifikuojama.

Pliūpsnio temperatūra: Kadangi produktas yra neorganinių medžiagų mišinys, remiantis REACH reglamento VII priedo antra dalimi pliūpsnio temperatūra jam nspecifikuojama.

Garavimo greitis: Kietom neorganinėms medžiagoms šį parametras nebūtina nustatyti.

Degumas: Gali palaikyti degimą

Viršutinė (apatinė) degumo riba ar sprogstamumo ribinės vertės: nenustatytos

Garų slėgis: Dėl santykinai aukštos lydimosi temperatūros (160-170 °C priklausomai nuo produkto drėgmės) ir dėl to kad produktas suskyla prieš užvirdamas, garų slėgis kambario temperatūroje yra nereikšmingas. Garų slėgio skaičiavimai dažniausiai remiasi produkto virimo tašku, kurio šiai medžiagai neįmanoma nustatyti, nes ji yra neorganinė. Remiantis REACH reglamento priedu XI, degumo testas gali būti neatliekamas, jeigu tam nėra specifinių reikalavimų.

Garų tankis: Kietom neorganinėms medžiagoms šį parametą nebūtina nustatyti.

Santykinis tankis: (900-1100) kg/m³.

Tirpumas: amonio nitratas gerai tirpus vandenyje (1920g/l esant 20 °C). Kalcio sulfatas yra mažai tirpus vandenyje.

Pasiskirstymo koeficientas: n-oktanolis/vanduo: Kadangi produktas yra neorganinių medžiagų mišinys, tai remiantis REACH reglamento VII priedo antra dalimi jam pasiskirstymo koeficientas n-oktanolis/vanduo nebuvo nustatomas.

Savaiminio užsidegimo temperatūra: >210 °C prasideda produkto skilimas.

Skilimo temperatūra: >210 °C prasideda produkto skilimas.

Klampa: remiantis REACH reglamento priedu XI, šis parametras kietoms neorganinėms medžiagoms nenustatomas.

Sprogstamosios (sprogiosios) savybės: nesprogi pagal EEC bandymą A14 (67/548/EEC); azoto trąšos su siera turi aukštą pasipriešinimą detonacijai, šis pasipriešinimas mažėja priklausomai nuo užteršimo ir/arba aukštos temperatūros.

Oksidacinės savybės: trąšos neatitinka klasifikavimo kriterijų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008.

9.2. Kita informacija.

Nėra

10. STABILUMAS IR REAKCINGUMAS

10.1. Reakcingumas

Produktas yra stabilus, kai užtikrinamos normalios saugojimo, transportavimo ir naudojimo sąlygos.

10.2. Cheminis stabilumas

Produktas yra stabilus, kai užtikrinamos normalios saugojimo, transportavimo ir naudojimo sąlygos.

10.3. Pavojingų reakcijų galimybė

Trąšos nėra savaimė užsidegančios, bet gali palaikyti degimą, taip pat ir nesant orui. Kaitinimas iki išsilydymo ir toliau gali sukelti produkto skilimą išsiskiriant toksiškiems azoto oksidų ir amoniako dūmams. Produktas yra atsparus detonacijai. Kaitinimas neatsižvelgiant į apribojimus (virš 170 °C) gali sukelti sprogimą.

10.4. Vengtinios sąlygos

Vengti saugojimo karštose vietose ar saulės atokaitoje, užteršimo nesuderinamomis medžiagomis. Nepageidautinas atmosferos poveikis (drėgmė), kontaktas su kaitinimo šaltiniais ar liepsna, nevykdyti suvirinimo darbų šalia azoto trąšų su siera.

10.5. Nesuderinamos medžiagos

Degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, šarmai, siera, chloratai, chloridai, chromatai, nitritai, permanganatai, metalų milteliai ir medžiagos savo sudėtyje turinčios tokių metalų kaip varis, nikelis, kobaltas, cinkas ir jų lydiniai.

10.6. Pavojingi skylimo produktai

Trąšoms kontaktuojant su šarminiais metalais gali išsiskirti dujinis amoniakas. Stiprus kaitinimas uždaroje erdvėje gali iššaukti intensyvias reakcijas ar sprogimą, ypač jei trąšos užterštos priemaišomis ar aukščiau išvardytomis medžiagomis.

11. TOKSIKOLIGINĖ INFORMACIJA

11.1. Informacija apie toksinį poveikį (medžiagos):**11.1.1. Ūmus toksiškumas:**

Ūmus toksiškumas bandomiems gyvūnams:

Prarijus LD₅₀: 2085 mg/kg (žiurkės). Gali sukelti metahemoglobinemiją (pagal amonio nitrata)

Per odą LD₅₀: >5000 mg/kg (žiurkės) (pagal amonio nitrata).

Įkvėpus LD₅₀: >88,8 mg/l (žiurkės) (pagal amonio nitrata).

11.1.2. Odos ėsdinimas ir (arba) dirginimas: Nedirgina odos (OECD 404). Nejautrina odos (OECD 429, bandymai atlikti su magnio nitratu, azoto rūgšties amonio kalcio druska ir natrio nitratu).

11.1.3. Kvėpavimo takų arba odos jautrinimas: neatitinka klasifikavimo kriterijų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008.

11.1.4. Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms: Neatitinka klasifikavimo kriterijų (OECD 471, 473, bandymai atlikti su azoto rūgšties amonio kalcio druska). Neatitinka klasifikavimo kriterijų (OECD 476, bandymai atlikti su kalio nitratu).

11.1.5. Kancerogeniškumas: Nekancerogeniškas (OECD 453, bandymai atlikti su amonio sulfatu)

11.1.6. Toksiškumas reprodukcijai: Per burną 28-dienų NOAEL ≥ 1500 mg/kg bw/diena (OECD 422, bandymai atlikti su kalio nitratu)

11.1.7. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) (vienkartinis poveikis): Per burną 28-dienų NOAEL ≥ 1500 mg/kg bw/diena (OECD 422, bandymai atlikti su kalio nitratu)

Per burną 52-savaičių NOAEL = 256 mg/kg bw/diena (OECD 453, bandymai atlikti su amonio sulfatu)

Įkvepiant 2-savaites NOAEL ≥ 185 mg/m³ (OECD 412)

11.1.9. Aspiracijos pavojus: Nėra.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA**12.1. Toksiškumas**

Žuvims (trumpalaikis poveikis): 48-h LC₅₀: 447 mg/l.

Žuvims (ilgalaikis poveikis): nėra duomenų.

Daphnia magna (trumpalaikis poveikis): 48-h EC₅₀: 490 mg/l (remiantis tyrimais su kalio nitratu).

Daphnia magna (ilgalaikis poveikis): Nėra duomenų.

Algae: 10-d EC₅₀: > 1700 mg/l (Remiantis tyrimais jūros vandenyje su kalio nitratu).

Poveikis mikroorganizmų aktyvumui: 3-h EC₅₀: >1000 mg/l, NOEC: 180 mg/l (OECD 209, remiantis tyrimais su natrio nitratu).

12.2. Patvarumas ir skaidomumas

Skaidomumas: Standartiniai tyrimai nebuvo atliekami, nes ši medžiaga yra neorganinė. Anaerobinio amoniako skaidymo metu viena bakterijų grupė oksiduoja amoniaką iki nitrito, kita bakterijų grupė oksiduoja nitritus iki nitrato. Vidutinis skaidomumo laipsnis nutekamuosiuose vandenyse esant 20 °C temperatūrai yra 52 g N/kg ištirpintos kietos medžiagos per vieną dieną. Anaerobinėje aplinkoje nitrato skaidomumas vyksta greičiau. Anaerobinėje aplinkoje nitrato virstant į N₂, N₂O ir NH₃ skaidomumo laipsnis nutekamuosiuose vandenyse esant 20 °C temperatūrai yra 70 g N/kg ištirpintos kietos medžiagos per vieną dieną.

Hidrolizė: Besihidrolizuojančių grupių nėra, medžiaga visiškai suskyla į jonus.

12.3. Bioakumulacijos potencialas.

Oktanolis-vanduo pasiskirstymo koeficientas (K_{ow}): Netaikomas, nes medžiaga yra neorganinė. Traktuojama, kad jis yra žemas (dėl didelio medžiagos tirpumo vandenyje)

Biokoncentracijos faktorius (BCF): bioakumulacijos potencialas yra žemas (remiantis medžiagos savybėmis).

12.4. Judrumas dirvožemyje

Gerai tirpus vandenyje. Nitrato (NO₃⁻) anijonas labai judrus. Amonio (NH₄⁺) katijoną adsorbuoja dirvožemis. Klintys ir dolomitas mažai tirpus vandenyje, jie randami natūraliai gamtoje.

12.5. PBT ir vPvB vertinimo rezultatai

Azoto trąšos su siera yra neorganinių medžiagų mišinys, todėl pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 Priedą Nr. XIII jai PBT ar vPvB kriterijų vertinimas neatliekamas.

12.6. Kitas nepageidaujamas poveikis. Nėra.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

13.1 Atliekų tvarkymo metodai

Atliekos iš likučių:

Azoto trąšų su siera atliekos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1357/2014 nėra klasifikuojamos kaip pavojingos atliekos. Neužterštos azoto trąšų su siera atliekos gali būti naudojamos kaip biri trąša arba turi būti perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms. Turi būt saugoma, kad azoto trąšos su siera nepatektų į nutekamuosius vandenius. Azoto trąšų su siera atliekos Lietuvoje turi būti tvarkomos laikantis Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo, kitose šalyse – laikantis nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

Azoto trąšų su siera pakuočių atliekos:

Iš maišų švelniai purtant turi būti pašalinti visi trąšų likučiai.

Išorinių polipropileno maišų atliekos ir vidinių polietileno maišų atliekos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1357/2014 nėra klasifikuojamos kaip pavojingos atliekos. Azoto trąšų su siera pakuočių atliekos turi būti perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms. Šios atliekos Lietuvoje turi būti tvarkomos laikantis Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo, galiojančių atliekų tvarkymo taisyklių, kitose šalyse – laikantis nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

Kol pakuotės nėra pilnai ištuštintos, tol nuo jų neleidžiama nuvalyti azoto trąšų su siera ženklavimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008.

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

14.1 JT numeris

Nėra.

14.2. JT teisingas krovinio pavadinimas

Amonio nitratas su kalcio sulfatu

14.3. Gabenimo (vežimo) pavojingumo klasė (-s)

Nėra.

14.4. Pavojingo krovinio kodas

Nėra.

14.5. Pakuotės grupė

Nėra.

14.6 Pavojus aplinkai

Neklasifikuojama kaip pavojinga medžiaga, remiantis JT Oranžine knyga ir tarptautiniais transportavimo kodais RID (geležinkelio), ADR (kelių transportas) ir IMDG (jūrų transportas).

14.7. Specialios atsargumo priemonės naudotojams

Produktas sufasuotas į didmaišius ir transportuojamas rietuvėse negali būti kraunamas vienas ant kito daugiau kaip 4 eilėmis.

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

15.1. Su konkrečia chemine medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklinimą, naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.:

- Pagal „Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, kuris iš dalies keičia ir panaikina direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičia Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006“, yra paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje Nr. L353, 51 tomas, 2008 m. gruodžio 31 d.;

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);

- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 453/2010 iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH);

- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurios direktyvos III priedas;

- Pagal galiojančią „Saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarką“;

- LST EN ISO 780 Pakavimas. Krovinių ženklinimas vaizdiniais ženklais;

- Pagal HN 23 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“;

- Pagal HN 36 „Draudžiamos ir ribojamos medžiagos“;

- Pagal galiojančius „Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatus“ ir „Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatus“;

- Pagal galiojančias „Chemijos pramonės įmonių priešgaisrinės saugos taisyklės“;

- Pagal galiojančią „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą“;

- Pagal galiojančią „Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą“;

- Pagal galiojančias „Atliekų tvarkymo taisyklės“;

- Pagal galiojančias „Lietuvos Respublikos parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės“.

- Amonio nitrato turinčių trąšų įvertinimas siekiant nustatyti, ar jos turi būti klasifikuojamos kaip dirginančios akis Ataskaita parengta „Fertilizers Europe“ 2011-07-14.

Papildoma informacija, nurodoma mišinio etiketėje:

- vaizdiniai ženklai Nr. 4 „Saugoti nuo saulės“, Nr. 6 „Saugoti nuo lietaus“ ir Nr. 17 „Temperatūros ribojimas“ (30 °C max.) pagal LST EN ISO 780.

15.2. Cheminės saugos vertinimas

Azoto trąšos su siera neatitinka klasifikavimo kriterijų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008, todėl pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 priedą Nr. XIV joms cheminės saugos vertinimas nebuvo atliekamas.

16. KITA INFORMACIJA

Papildomi duomenys, kurie yra svarbūs naudotojų saugai ir sveikatai: *Nėra*.

Naudotų santrumpų paaiškinimai:

Atsargumo frazės:

P210 "Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių/žiežirbų/atviros liepsnos/karštų paviršių. – Nerūkyti. Laikyti atokiau nuo šilumos".

P220 "Laikyti/sandėliuoti atokiau nuo drabužių/ reduktorių/ rūgščių/ šarmų/ sieros/ chloratų/ chloridų /nitratų /permanganatų /metalų pudros bei medžiagų, kurių sudėtyje yra metalų: vario, nikelio, kobalto, cinko ir jų lydinių/degių medžiagų".

P370+P378 "Gaisro atveju: gesinimui naudoti vandenį".

P264 "Po naudojimo kruopščiai nuplauti rankas".

P280 "Mūvėti apsaugines pirštines/ dėvėti apsauginius drabužius/ naudoti akių (veido) apsaugos priemonės".

P305+P351+P338 "PATEKUS Į AKIS: Kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis".

H272 - Gali padidinti gaisrą, oksidatorius.

H319 - Sukelia smarkų akių dirginimą.

Kat. – kategorija.

ADR – Pavojingų krovinių vežimo automobiliais sutartis;

IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija;

IMO – Tarptautinė jūrų transporto organizacija;

RID – Pavojingų cheminių krovinių gabenimo geležinkeliu tarptautinis reglamentas;

SMGS – Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie cheminės medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.

Peržiūrėta: 2016-10-25

Versija Nr. 2

Peržiūros Nr. 8

Sukūrimo data: 2010-12-15

Spausdinimo data: 2016-10-25

Išleidimo informacija: Ši versija pakeičia visus ankstesnius dokumentus.

Saugos duomenų lapo pabaiga.

KAN c. viršininkas

P. Jankauskas 2016-10-55

SUDERINTA:

MEL vadovaujančioji inžinierė

L. Tatariškinaitė 2016-10-25